

**Вибори до Верховної Ради і до
місцевих рад 1990 р. Декларація про
державний суверенітет України.
Революція на граніті.**

Результати виборів до Верховної Ради УРСР 1990 р.

Дата	<i>4 березня 1990 р. — вибори до Верховної Ради УРСР</i>
Особливості	<ul style="list-style-type: none">• Вибори були прямими, таємними, на альтернативній основі.• Опір КПУ діяльності Демократичного блоку, відсторонення його представників від засобів масової інформації
Результати	<ul style="list-style-type: none">• Значний успіх на виборах Демократичного блоку:• Демблок отримав 111 мандатів із 442.• Утворення у Верховній Раді більшості із комуністів і консерваторів («група 239») та парламентської опозиції — Народної ради (125 осіб), яку очолив депутат, академік І. Юхновський.• Помітна роль у роботі Верховної Ради опозиції, представники якої (І. Юхновський, О. Ємець, Д. Павличко, Л. Танюк, В. Яворівський та ін.) очолили сім із 23 постійних комісій парламенту
Значення	<i>Історична заслуга Верховної Ради України, обраної в березні 1990 р., полягала в прийнятті нею Декларації про державний суверенітет України та Акта про незалежність України</i>

Революція на граніті — перша масова акція протесту в сучасній Україні, яка відбулася в жовтні 1990 року. Її організували українські студенти в Києві на знак протесту проти політики радянської влади та заради захисту національних інтересів.

Причини:

- ◆ **Політичне невдоволення:** Зростання національної свідомості та бажання незалежності від Радянського Союзу.
- ◆ **Економічні проблеми:** Тяжке економічне становище в республіці та незадоволення соціальною політикою СРСР.
- ◆ **Примусовий призов студентів:** Багатьох студентів примусово відправляли на військову службу в небезпечні регіони СРСР.

Хід подій:

- ◆ 2 жовтня 1990 року студенти розпочали голодування на Майдані Незалежності в Києві (тоді площа Жовтневої революції).
- ◆ Основні вимоги:
 - ◆ Відставка голови Ради Міністрів УРСР Віталія Масола.
 - ◆ Недопущення підписання нового Союзного договору.
 - ◆ Перевибори Верховної Ради на багатопартійній основі.
 - ◆ Скасування військових зборів для студентів.
- ◆ До протесту приєдналися тисячі людей. Акції також проходили у Львові та інших містах України.
- ◆ 17 жовтня 1990 року влада пішла на поступки, і вимоги протестувальників частково були виконані, зокрема відставка Масола.

Наслідки:

- ◆ Підвищення національної свідомості: Протести стали поштовхом до подальшого розвитку незалежницьких рухів в Україні.
- ◆ Перший крок до незалежності: Революція на граніті продемонструвала можливість мирного тиску на владу, що стало однією з передумов здобуття незалежності України в 1991 році.
- ◆ Демократичні зміни: Протести стали важливим етапом у становленні громадянського суспільства в Україні.
- ◆ Ця революція стала однією з перших масових ненасильницьких акцій протесту в радянських республіках, що сприяла падінню СРСР.

Декларація про державний суверенітет України

Визначення поняття	Декларація про державний суверенітет України — законодавчий документ, ухвалений Верховною Радою УРСР, що проголошував державний суверенітет республіки в складі СРСР
Дата ухвалення	<i>16 липня 1990 р.</i>
Зміст	<ul style="list-style-type: none">• Право української нації на самовизначення.• Принцип народовладдя.• Розподіл влади на законодавчу, виконавчу та судову.• Гарантія прав і свобод громадян, передбачених Конституцією.• Територіальна недоторканність України, самостійне визначення адміністративно-територіального устрою.• Економічна самостійність.• Екологічна безпека України.• Право на власні збройні сили, внутрішні війська й органи держбезпеки.• Захист усіх форм власності.• УРСР — самостійний суб'єкт міжнародного права
Історичне значення	Декларація про державний суверенітет України заклала основні принципи державотворчих процесів, стала основою нового законодавства України, кроком на шляху просування до незалежності